

ה: עין משפט
נר מצוה

כב א מ"י פ"א ח"ב
דעת הלכה ד:
כב ב מ"י פ"א ח"ב
סוטה הלכה ד ה
ספד פסין ט טו"ע ח"ב
פ"ק קמ"ט ע"ג

תורה אור השלם

1. ולשאת ולספח
2. ועל כל הדרים
3. והיה כל הדרים בכיוון יבוא להשתוות
4. וזכו אלהים רוח
5. וזכו תורה
6. והיתה לאיש אחר

המקנא פרק ראשון סוטה

מסורת הש"ס

(א) (בשמיטה ו:), (ג) סנהדרין
פנ: ע"ג, (ד) מ"ק ה,
(ד) פ"א ל"ג, (ה) ספד הוא
(מסעי: ו), (ז) ודברי גד,
(ז) דף ג: (ח) ועיין ח"ב
קידושין ג: ד"ה מלא ומוק'
מטות פ"א, ד"ה יבס,
(ט) ע"י רש"י, (י) דף יב,
ויד.

הגהות הב"ח

(א) נ"ב אל מקרי וס. ר"ב
וקס כפ"ן כמו מי שס פה
לאס פירושו שסס דרכו
דרכי הסס אל מקרי וסס
כפ"ן אל כפ"ן מעיין
שמות כ"ד: (ב) רש"י ד"ה
ספתי וי' נ"ב (בגוואת)
(ג) ע"מ וי' פ"א בגזירות:
(ד) ע"מ ד"ה לאחר וי'
דוקא ל"ב כדאמרי'
בשמיטין כ"ל וזכית
משום דמילא עילוי ל"ב
נמחק: (ד) ר"ה ח"ב וי'
לא דמילא להכא דכיון
חז"ת וי' פ"א בגזירות:
(ה) ע"מ ד"ה לאחר וי'
הוא ע"מ גמורה וגזירת
בפרשת יבמין מקין:

מוסף רש"י

זכרי. ל"ן רכס שמע
(סנהדרין ח:), לא כבוד.
אין דרך לנתינו (ש"ס) כל
השם אורחותיו. מהפסד
הפסד מל"ה כנגד שניה
זכרי עברה כנגד
הפסדי, וסס כמו ששן
(ח"ב ח"ב).

ולשאת ולספח. על ידי שמנשא עלמו כל ליד ספחת שאינו עיקר
כאנשים אלף נספה וטפל: **עפילה.** דבר שאינו חזוב בעלמו אלף נטפל
באחרים: **ספחני נא.** אספני נא. (ו) צנזוחת בית עלי משמע קרא
אעמיד הכניס גדולים אחרים שיזיחו את הכני ורעך מגדולתם ויזכרו
לנקה מהם לחוססם וקולנסם אלס:
אל אחס הכסופות. בלחמ מן המשמרות:
שכר עולה צדו. ולא שכר קרבן אחר:
זכאי. כל הזכאים במשמע:
אורחוסיו. מחשב הפסד מל"ה כנגד
שכרה: (ז) אמר לה כפני שנים אל
דכרי עם איש פלוני ודכרה עמו.
שלא צימוד: עדיין מותרת לניסה.
לשמש. צימה ל"ן משמים הוא: **אסורה**
לניסה ואסורה לכלול כסופיה. עד
שמשה. ולקמן כפ"י כסס שהמים כדוקין
(דף כח). יליף מוגממאה ונטמאה שלם
דקמס אחד לנעול ואחד לנעול ואחד
לתרומה: **ואס מה כלל בניס.** עד
שלא הסקה: **חולסם ולא מסייבמ.**
בגמרא מפרש טעמא: **הא גופא**
קשיא אמרם כינא מקנא לה אמר לה.
כפני שנים כו'. קס"ד אמר לה כו'
היינו פירושא דכידא מקנא לה אמר
לה כפני שנים כו' ואשמעינן דזכו
הקניי: **אלמא דיבור ספירה היא.**
אפי' מדכרת עמו כשוק ספירה חשיב
לה מדקאמר זה הקניי דלי לאו
דספירה הוא ולא מיתסרל זה מלי
קניי איכא ולמה לי דממרה זה:
והדר סני. דכי עברה על התרומה
ודכרה עמו מותרת לניסה: **אמר**
אביי כפי קאמר. אמר לה לאו פירושא
דכידא מקנא לה הוא אלף תרמי קמני
דכרה אע"פ שעברה על קניייו אלף
דיבור או אס דכרה עמו אחר קניי
גמור דלל מספרי עדיין בלחמ משמי
אלו מותרת לנעלה אלף עברה על
קניייו אלף ספירה כנון לאמר לה
אל מספרי ונכסה עמו לביית הסתר
כו': **ויאלה מניסו.** לעיל מיניה כתיב
כי מלא זה ערות דבר וגו' ויאלה
אז למשרייה לנעובל על ידי נג
כריתות לכמוז ויאלה מניסו והיתה
לניש למה לי למכתב לאחר אלף
למעוטי יבמה היכא דלא גרסה בעל
אחר שמלא זה ערות דבר והכי
משמע קראי כי מלא זה ערות

הא גופא קשיא. תימה לרבי אמאי לא נקט הכא לישנא דרש
מס' מכות (דף ג.) כינא העדים נעשים וזממין כינא אין העדים
נעשים וזממין מצעו ליה הכא נמי הוה ליה למימר הכי כינא מקנא לה
כינא אין מקנא לה מצעו ליה והסס מתרן ספיר אלף אפילו לפי
המירון הוה ליה למימני כינא אין מקנא
לה וגרסה דלכרי לא פירן הכא משום
דמי למימר אל מדכרי דרשא פירושו
ספירה היינו קניו גמור ואמי ספיר
לישא דכינא מקנא לה ולא קשיא מדי
אלף רשא לניסא וה"פ הכא אלמא
פירוש דממני' דיבור ספירה הוא
ומקמני כינא מקנא ולשון נקי הוא
דמתן כפרק קמ"א דמטות (דף ג.).
רלוה מדכרת ומפרש בגמ' מלי מדכרת
נקמרה א"כ מיקיש סופא דקמני דיברה
עדיו מותרת לניסה ולי פירוש דדיבור
דמתניין ספירה אמאי מותרת אלף
דיבור ממש הוא ולפי הירושלמי משמע
דכני למרוי דיבור דרשא ספירה
אלף נקט ל"ן נקי והכי אימא הסס
סוף דבר שמדבר עמו הא אס
נקמרה עמו ולא דכרה אין ספירה
כלום פירוש נמניה דכרה אמא
מימר לך אפי' דכרה עמו ולא נקמרה
עדיו מותרת לניסה ל"ן נקי הוא
ממני' פי' דיבור דרשא ל"ן נקי מיהו
דסיפא אית לן למימר על כרחן
דיבור ממש:

ולשאת ולספחת וואין שאת אלא לשון גבוה
שנא': ועל כל ההרים הרמים ועל כל הגבעות
הנשאות ואין ספחת אלא טפילה שנאמר
ספחני נא אל אחת הכהונות לאכל פח לחם
א"ר יהושע בן לוי בא וראה כמה גדולים
נמוכי הרוח לפני הקב"ה שבשעה שביית
המקדש קיים אדם מקריב עולה שכר עולה
בידו מנחה שכר מנחה בידו אבל מי שדעתו
שפלה מעלה עליו הכתוב כאילו הקריב כל
הקרבנות כולם שנאמר וזכרו אלהים רוח
נשברה ולא עוד אלא שאין תפלתו נמאסת
שנאמר י"ב נשבר ונדכה אלהים לא תבוה
ואמר ריב"ל כל השם אורחותיו בעולם הזה
וזכה ורואה בישועתו של הקב"ה שנאמר
ושם דרך אראנו בישע אלהים אל תקרי
(ה) ושם אלא ושם דרך: [כיצד מקנא לה
כו']: **הא גופא קשיא אמרת אמר לה כפני**
שנים אל תדברי עם איש פלוני זה אלמא
דכור סתירה הוא והדר תני דיברה עמו עדיין
מוותרת לבייתה ומותרת לאכול בתרומה
אלמא דכור לא כלום הוא אמר אביי תהי
קאמר אל תדברי ודברה אל תדברי ונסתרה
י' ולא כלום) אל סתרי ודברה עמו עדיין
מוותרת לבייתה ומותרת לאכול בתרומה
נכנסה עמו לביית הסתר ושהתה כרי טומאה
אסורה לבייתה ואסורה לאכול בתרומה:
ואם מת חוצלת: אמאי תתייבם נמי יבומי
אמר רב יוסף אמר קרא ויצאה מביתו
והלכה והיתה לאיש אחר לאיש אחר ולא
ליבם א"ל אביי אלא מעתה חליצה נמי לא
תיבעי א"ל אביי איתיה לבעל מי לא בעיא
נג השתא נמי תיבעי חליצה ואית דאמרי
אמר רב יוסף רחמנא אמר ויצאה מביתו
והלכה והיתה לאיש אחר דלא ליסתריה
לבייתה ואת אמרת תתייבם נמי יבומי
אמר ליה אביי אלא מעתה לאחר לא
תינשא דלא תיסתריה לבייתה אמר ליה
מי

לאחר ויא' יבום. אין להקשות
מפרק האשה שנפלו לה
נכסי (כמותות דף פ"א). בשמעין
דשומרת יבם דפרין הסס והא עינין
לכשמשאף לאחר מטלי מה שכתוב
לכי אמר רב אשי יבם כמו אחר
דמי דלענין ל"ן מנאי צ"ד שזייה
כאחר אלף בלחמ דקרא אין האס
ככלל והכי נמי משמע כפרק אין
מקדישין (עריין דף ה:) דקמני אס
מכר את השדה לניש אחר לאחר ולא
נגן או אינו אלף לאחר ולא לאס
כשהוא אומר איש הרי את אמור
הא מה אזי מקיים לאחר לאחר ולא
ל"ן דמשמע טעמא דכתיב איש
הא לאו הכי לא הוה אס ככלל אחר
וי"ש גבי יבם דכא מכה נשואי
אחיו דלאו אחר הוא והכי אמרינן
נמי כפ"ק דקידושין (דף ג:) אמר
קרא פן ימות בלחמיה ואיש אחר
יקחנה מתקף לה רב שיא כריה

דבר אידי אימא מאן אחר יבם ומשי דיבם לא מקרי אחר (ז) אלף
קשיא מפרק האומר (קדושין דף טו:) דנפקא לן מהכא כפרק האומר
דלא חפסי קדושין בלחמיה אשה אימר דאליטריין קרא דוקא לניס
(ז) משום דמתיא עילוי לניסו כדאמרי' בשמעין ואכתי אחות אשה
מנגן ועוד תקשה דהכא אע"ג דכתיב איש אחר ממעטינן יבם וזכרינן
מריבין יבם מאיש וממעטינן בן מאחר וא"ת מאיש ממעטינהו כפי'
האומר (ג"י טז) סוף קרובים ומלאחר יבם סוף ויש אחר יקחנה מאי
דרשנא ציה: **לאחר ויא' יבום.** אז קשיא והא האי קרא נסוטה
ודאי ע"י עדים דינפין דבר דבר מממין כסוף מסכת גיטין
(דף ג.) וסוטה ודאי אמר כפי' דיבמות (דף ה:) דפטורה בלא חליצה
משום דכתיב זה טומאה כערוות מרין דלאחר לא אליטריין למיכתב
אלף ליואלת משום ספירה כיון דנפקא לן סוטה ודאית מטומאה דכתיב זה:
א"ל ויא' ויא' חליצה ויא' חליצה דכתיב זה ואלת סריס דכתיב זה ואלת סריס
חליצה ויש לתרן סוטה ודאית לא דמיה להכא (ז) כיון דטומאה סתם הרי היא כערוה גמורה דגזירת הכתוב הוא דפטורות ואשת סריס ואיילנות
היכא דאיתיה לנעול שרי ליה וספ"ה אימעוט כפ"ק דיבמות ומדין יבום דלא כרין זהו כלל אלף סוטה ספק לא אימעוט אלף גבי אסורה
דנעול וקמשמע לן קרא כיון דכא מכה נשואי אחיו הרי הוא במקום בעל דאסורה לו לניס אלף חליצה צעיא:

דלא יסתריה לבייתה ואת אמרת תתייבם נמי יבומי. רבינו מנאל הטעים דכרי ופירש רחמנא אמר אשר לא יבנה לבנות ולא לסמור:
מי